

Makroekonómia

Viktória Bobáková

Vysokoškolská učebnica, ktorá sa dostala do rúk nielen poslucháčom Fakulty verejnej správy, Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, ale aj širokej verejnosti v roku 2017 zaujíma svoje miesto a opodstatnenie aj v súčasnom období. Každý kto prejaví záujem získať základné informácie z oblasti makroekonomického fungovania štátu, siahnutím po tejto učebnici uspokojí v plnom rozsahu svoj záujem a získa odpovede na celý rad otázok, s ktorými sa stretávame v každodennom živote. Recenzovaná vysokoškolská učebnica prináša kvalitatívne ucelený pohľad na zvolenú problematiku, ktorá svojím rozsahom vytvára široký diapazón poznania prezentovaného na 307 stranách vecne a logicky správne usporiadaného učebného textu.

Vysokoškolská učebnica poskytuje čitateľovi penzum informácií, ktoré vychádzajú zo súčasného stavu poznatkov v oblasti makroekonómie. Text je rozdelený do 14-tich kapitol, ktoré poskytujú čitateľovi vysvetlenie najdôležitejších makroekonomických pojmov a kategórií. Pri výklade zložitých ekonomických vzťahov autorka učebnice využíva moderné prístupy, pričom ponecháva čitateľovi dostatok priestoru pre formovanie vlastného úsudku. Jednotlivé kapitoly sa vyznačujú ucelenosťou, určitou vyváženosťou a to ako textu, tabuliek, obrázkov, tak aj vhodnou aplikáciou konkrétnych príkladov. Neodmysliteľnou súčasťou každej kapitoly učebnice je súhrn najdôležitejších pojmov a kontrolných otázok, ktorý umožňuje čitateľovi otestovať sa a utvrdiť si získané vedomosti.

Z hľadiska štruktúry je učebný text rozdelený do štrnástich kapitol. Prvá kapitola čitateľovi poskytuje základné informácie, ktorých poznanie je nevyhnutným predpokladom na pochopenie východísk a zákonitostí fungovania ekonomiky ako takej. Čitateľ načrie do histórie, kde pozorovaním objektívnej reality, správania sa jednotlivcov a skupín sa prirodzene vytvorili východiská pre formuláciu základných ekonomických zákonov a vzťahov. Zároveň sa oboznámi s charakteristikou a podstatou fungovania zákona vzácnosti, zákona klesajúcich výnosov, charakteristikou alternatívnych nákladov, objasní si podstatu a význam krivky produkčných možností, a pod.. V druhej kapitole je čitateľovi objasnená problematika fungovania trhového mechanizmu. V tejto kapitole sú vysvetlené vzťahy základných determinantov ponuky a dopytu po výrobkoch a službách, charakterizuje sa proces nastoľovania trhovej rovnováhy. Pochopenie týchto základných súvislostí umožňuje čitateľovi porozumieť procesom formovania agregátnej ponuky, agregátneho dopytu i makroekonomickej rovnováhy. Tretia kapitola vysvetľuje predmet makroekonómie, uvádza alternatívne prístupy v makroekonómii, charakterizuje základné makroekonomické subjekty makroekonomického kolobehu a spôsoby merania makroekonomických výstupov. Čitateľ vo

štvrtjej kapitole získa informácie týkajúce sa podstaty tvorby, fungovania a vplyvu činiteľov agregátneho dopytu a agregátnej ponuky. Rovnako aktuálne vyznieva aj piata kapitola, ktorá čitateľovi prináša vysvetlenie vzťahu medzi spotrebou, úsporami a investíciami v makroekonomii. Okrem uvedenia činiteľov, ktoré ovplyvňujú spotrebu a úspory, kapitola poskytuje aj charakteristiku rôznych teórií spotreby a ponúka vysvetlenie vzťahu spotreby a úspor. Kapitola obsahuje aj vysvetlenie vzťahu úspor a investícií, význam investícií pre ekonomický rast a vysvetľuje podstatu investičného multiplikátora a akcelerátora. V šiestej kapitole sa čitateľ oboznámi s problematikou ekonomického rastu. Autorka v tejto kapitole vysvetľuje podstatu ekonomického rastu, spôsoby jeho merania, zdroje ekonomického rastu, teórie ekonomického rastu a neobchádza ani problematiku hraníc ekonomického rastu. Siedma kapitola nadväzuje na poznatky obsiahnuté v predchádzajúcej kapitole a čitateľa cíle orientuje na poznanie týkajúce sa problematiky cyklického vývoja ekonomiky. V tejto kapitole sú definované a popísané fázy ekonomického cyklu, druhy ekonomických cyklov, kapitola vysvetľuje znaky agregátneho dopytu a agregátnej ponuky v jednotlivých fázach ekonomického cyklu. Autorka sa venuje aj príčinám cyklického vývoja v rôznych teoretických koncepciách a úlohám štátu v proti cyklickej stabilizačnej politike. Osmá kapitola je autorkou koncipovaná širšie a začína sa vysvetlením vzniku a podstaty peňazí. Táto skutočnosť je dôležitá pre čitateľa preto, aby tento správne pochopil význam peňazí, peňažných agregátov a spôsoby regulácie peňazí v ekonomike. Autorka v tejto kapitole zrozumiteľne a vecne vysvetľuje kvantitatívnu teóriu peňazí, tvorbu bankových peňazí, formovanie dopytu a ponuky po peniazoch a vysvetľuje proces formovania rovnováhy na peňažnom trhu. V nadväznosti na túto kapitolu, v deviatej kapitole upriamuje čitateľ svoju pozornosť na pochopenie podstaty inflácie, vysvetlenie príčin dopytovej a nákladovej inflácie, poznanie spôsobov merania inflácie, pochopenie významu a podstaty zloženia spotrebného koša tovarov, a pod.. Záver kapitoly sa zameriava na nástroje protiinflačnej politiky štátu. Sprievodným javom nerovnomerného vývoja ekonomiky štátu, vysokej inflácie a vážnym sociálnym problémom súčasnej ekonomiky je nezamestnanosť. Jej detailnej charakteristike je venovaná desiatka kapitola, kde sa čitateľ dozvie o podstate a význame mikroekonomickej analýzy ponuky a dopytu po práci, o formovaní individuálneho dopytu a ponuky práce nakoľko pochopenie týchto vzťahov umožní čitateľovi lepšie pochopiť proces formovania agregátneho dopytu a ponuky práce. Kapitola obsahuje vysvetlenie foriem nezamestnanosti, prirodzenej miery nezamestnanosti a tendencií jej vývoja. Autorka sa okrem uvedeného venuje aj dôsledkom nezamestnanosti, politike zamestnanosti a vzťahu inflácie a nezamestnanosti. Obsahom jedenástej kapitoly je makroekonomická politika štátu. O problematike medzinárodného obchodu, medzinárodnému vývozu tovaru a služieb a kapitálu, miere otvorenosti ekonomiky a vývojovým tendenciám medzinárodného obchodu sa čitateľ dozvie v dvanástej kapitole. Jej obsahom je aj vysvetlenie podstaty a významu platobnej a obchodnej bilancie. Trinásta kapitola popisuje a vysvetľuje

procesy medzinárodnej ekonomickej integrácie, rozvíja poznatky o medzinárodnom pohybe výrobných faktorov, uvádza dôsledky globalizácie na medzinárodný obchod, vysvetľuje podstatu a proces formovania ekonomickej integrácie v Európe. Okrem charakteristiky foriem integrácie prináša aj charakteristiku inštitúcií napomáhajúcich procesu ekonomickej integrácie a neobchádza ani problémy ďalšieho rozvoja integrácie. Obsahom štrnástej, záverečnej kapitoly je problematika medzinárodných menových vzťahov. V tejto kapitole autorka vychádza z charakteristiky menového kurzu, vysvetľuje determinujúce činitele a proces jeho formovania, je vysvetlená problematika zhodnocovania a znehodnocovania meny, apod..

Vysokoškolská učebnica z názvom: „Makroekonómia“ svojim obsahom obohacuje poznatky čitateľa, rozširuje jeho všeobecný rozhľad v oblasti fungovania ekonomiky štátu, jej jednotlivých subjektov z územného ako aj Európskeho pohľadu. Svojim obsahom sa učebnica makroekonomickej radí medzi tie vysokoškolské učebnice, ktoré svojim obsahom sú využiteľné nielen v teoretickej rovine, ale aj v každodennej praxi jej čitateľov.

Adresa autora

prof. Ing. Viktória Bobáková, CSc.
Vydavateľ: UPJŠ v Košiciach
Rok vydania: 2017
Počet strán: 312
Jazyk: Slovenský
ISBN: ISBN 978-80-8152-565-0

Recenzent

doc. Ing. Anna Čepelová, CSc.
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Fakulta verejnej správy
Popradská 66, 040 01 Košice
E-mail: anna.cepelová@upjs.sk